

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ
Broj: 01-
Datum:

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta CrneGore , a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na CXXXVIII sjednici, održanoj od 17. 12. 2021. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se master rad na temu "Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova *Noćni putevi* i *Buđenje*" kandidatkinje Ilone Simović (broj indeksa 1/19), Studijski program za ruski jezik i književnost.

II

Imenuje se Komisija za odbranu magistarskog rada u sljedećem sastavu:

Prof. dr Neda Andrić, predsjednica
Prof. dr Tatjana Jovović, mentorka
Doc. dr Goran Radonjić, član

V. F. DEKANA

Prof. dr Igor Lakić

Filološki fakultet

Studijski program za ruski jezik i književnost

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj 01-3666//
13.12. 2021. god.
NIKŠIĆ

Predmet: Predlog Komisije za odbranu magistarskog rada

Predlažemo sastav Komisije za odbranu magistarskog rada kandidatkinje Ilone Simović
„Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova *Noćni putevi* i *Buđenje*”:

Prof. dr Neda Andrić, predsjednica

Prof. dr Tatjana Jovović, mentorka

Doc. dr Goran Radonjić, član

Rukovodilac Studijskog programa za ruski jezik i književnost,

Prof. dr Tatjana Jovović

Tatjana Jovović

FILOLOŠKI FAKULTET

NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Na osnovu člana 25, stav 2 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama i odluke Filološkog fakulteta od 12. 5. 2021. godine izabrani smo u Komisiju za ocjenu magistarskog rada „Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova *Noćni putevi* i *Buđenje*” kandidatkinje Ilone Simović (br. indeksa 1/19) sa Studijskog programa za ruski jezik i književnost. Shodno Odluci o usvajanju Zahtjeva za ocjenu magistarskog rada, Komisija u sastavu: prof. dr Tatjana Jovović, mentorka, prof. dr Neda Andrić, predsjednica i doc. dr Goran Radonjić, član, podnosi Vijeću sljedeći

IZVJEŠTAJ

Magistarski rad pod naslovom „Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova *Noćni putevi* i *Buđenje*” kandidatkinje Ilone Simović sadrži 75 stranica kucanog teksta, a sastavljen je od sljedećih poglavlja i potpoglavlja: 1. *Apstrakt na engleskom jeziku*; 2. *Uvod*; 3. *Fenomen Gajta Gazdanova na presjeku naše i ruske kulture*; 3.1. *Pogled na stvaralački portret Gajta Gazdanova kroz rusku naučnu riječ*; 4. *Slika ruske emigracije u djelima Gajta Gazdanova: dijahronijski presjek*; 5. *Panorama rusko-francuske kulture u romanu „Noćni putevi”*; 5.1. *Prostorno-vremenske strukture u romanu „Noćni putevi”*; 5.1.1. *Interkulturalni spacijalni jezik u romanu „Noćni putevi”*; 5.1.2. *Građanski rat u Rusiji kao glavna temporalna odrednica u romanu „Noćni putevi”*; 5.2. *Kulturološki individualni i kolektivni aspekt u romanu „Noćni putevi”*; 6. *„Buđenje” i surova realnost*; 6.1. *Atipično modelovanje francuske kulture kroz likove u romanu „Buđenje”*; 7. *Dijalozi različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova*; 8. *Zaključak*; 9. *Rezime na ruskom jeziku*. Na kraju rada priložen je popis literature koju je kandidatkinja koristila u toku istraživačkog procesa.

U *Uvodu* magistarskog rada kandidatkinja je obrazložila osnovne postulate stvaralaštva Gajta Gazdanova, smjestivši njegova djela u odgovarajući istorijski, društveni i kulturni kontekst. Istakla je činjenicu da stvaralaštvo ovog autora postaje dio intenzivnog naučnog diskursa tek u novije vrijeme, a napravila je kratak osvrt i na najbitnije izvore koji su doprinijeli njenom istraživanju. U uvodnom dijelu magistarskog rada, kandidatkinja najavljuje glavne smjerove svog istraživanja i pravi paralelu između Gajta Gazdanova i Vladimira Nabokova, konstatujući sličnosti u estetičkom kvalitetu njihovog narativnog izraza. Napomenula je da veliki dio odabranog korpusa u svojoj osnovi ima autobiografske elemente, te da je i sam pristup istraživanju zahtijevao pažljivo proučavanje Gazdanovljevih životnih realija.

U poglavlju pod naslovom *Fenomen Gajta Gazdanova na presjeku naše i ruske kulture*, napravljen je kratak dijahronijski pregled radova koji se tiču Gazdanovljevog lika i djela. U tom kontekstu, ona se poziva na stvaralaštvo eminentnih rusista, prof. dr Milivoja Jovanovića, Irene Lukšić, Zorislava i Duška Paunkovića, a skreće pažnju i na prevodilačku djelatnost na materijalu djela ovog autora. Istražujući recepciju Gajta Gazdanova na južnoslovenskim prostorima, kandidatkinja nalazi da je srpski režiser Goran Marković bio inspirisan njegovom ukupnom figurom i istraživao pariske topose Gazdanova, mada nikada nije realizovao namjeru da snimi film po motivima romana *Buđenje*, dok likovi u drami *Taksista* Igora Marojevića vode razgovor o Gajtu Gazdanovu, što potvrđuje interesovanje za opus i djelo Gajta Gazdanova na južnoslovenskom jezičkom arealu. Potpoglavlje koje slijedi, a koje nosi naziv *Pogled na stvaralački portret Gajta Gazdanova kroz rusku naučnu riječ* daje pregled kritika, kritičkih članaka i naučnih radova napisanih i objavljenih u Rusiji. U njemu je napravljen osvrt na veliki doprinos proučavanju Gazdanovljevog opusa koji su dali posljednji enciklopedista srebrnog vijeka Vladimir Vejdle, kulturolog Jurij Nečiporenko i mnogi drugi. Ukazala je na pisce koji su uticali na stvaranje Gajta Gazdanova, u prvom redu govoreći o ruskim klasicima Tolstoju, Dostojevskom i Čehovu, a zatim i o zapadnoevropskim piscima Prustu, Džojosu i Kamiju.

Poglavlje pod nazivom *Slika ruske emigracije u djelima Gajta Gazdanova: dijahronijski presjek* pruža pregled najbitnijih elemenata fenomena ruske emigracije, sa naglaskom na prvi i u književnom smislu najznačajniji prvi talas. Kandidatkinja u ovom poglavlju skreće pažnju na postojanje tri talasa ruske emigracije, ukazujući na periode u kojima je najmasovniji odliv stanovništva iz Rusije. Obrazlaže razloge zbog kojih je dolazilo do seobe i ističe najvažnije

kulturne centre prvog talasa ruske emigracije (Pariz, Berlin, London, Beograd, Prag i Sofija). Emigracioni period uticao je na stvaraoce koji su ostali upamćeni u svjetskoj umjetnosti, te u tom kontekstu ona pominje Nabokova, Ivanova, Bunjina, Mereškovskog, Brodskog, Dovlatova, Cvetajevu i druge. U nastavku poglavlja ukazala je na način formiranja slike ruske emigracije u Gazdanovljevim romanima, odnos Rusije i Francuske, na presjeku čijih kultura je Gazdanov i pisao.

Poglavlje pod nazivom *Panorama rusko-francuske kulture u romanu „Noćni putevi“* sastoji se od više potpoglavlja. U prvom dijelu kandidatkinja objašnjava otkuda zamisao romana *Noćni putevi*, pri čemu ističe visok stepen autobiografičnosti u njemu, potkrepljujući svoju tvrdnju različitim činjenicama iz Gazdanovljevog života. Toj tvrdnji ide i u prilog potpoglavlje *Prostorno-vremenske strukture u romanu „Noćni putevi“* gdje se ističe da sve prostorne i vremenske jedinice egzistiraju na geografskoj i istorijskoj mapi Francuske. Prostor Pariza, kao centralne prostorne instance u Gazdanovljevom stvaralaštvu, zauzeo je posebno mjesto u radu, pa se konstatuje da Pariz postaje interkulturalni prostor i da funkcioniše kao simbol. Svoja istraživanja o prostoru i vremenu, kandidatkinja temelji na studijama Jurija Lotmana *Struktura umjetničkog teksta*, Gastona Bašlara *Poetika prostora*, Borisa Uspenskog *Poetika kompozicije, semiotika ikone* i dr. Kao ključnu vremensku sekvencu pominje građanski rat u Rusiji koji i pored svoje duboko destruktivne suštine izaziva nostalgiju za Rusijom. U potpoglavlju pod nazivom *Kulturološki individualni i kolektivni aspekt u romanu „Noćni putevi“* Simovićeva se fokusira na psihološku tačku gledišta, i posmatra i analizira psihologiju likova različitih kultura i nacionalnu netoleranciju koja se povremeno javlja u sižeima Gazdanova.

U narednom poglavlju master rada pod nazivom *„Buđenje“ i surova realnost* kandidatkinja pravi osvrt na pretposljednji roman Gajta Gazdanova. Ističe da prisustvo elemenata samo jedne kulture nije uobičajeno u umjetničkom postupku ovog autora, te da je pomenuti roman odabrala kako bi ukazala na odnos ruskog pisca prema francuskoj kulturi. Primjećuje da stvaralačka zrelost Gajta Gazdanova rezultira drugačijim modelovanjem francuskog sociokulturnog koda u odnosu na njegovo ranije stvaralaštvo, te da Gazdanov kroz ovaj roman daje sliku Drugog svjetskog rata i destrukcije i transformacije koje je on izazvao. U fokusu njenog istraživanja našla se psihološka tačka gledišta likova.

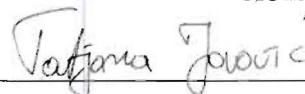
Poglavlje *Dijalozi različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova* predstavlja osvrt na prožimanja i ukrštanja nacionalnih identiteta i nasljeđa, te u tom kontekstu navodi konkretne primjere iz njegovih ostalih ostvarenja, pozivajući se na rezultate relevantnih naučnih studija.

U *Zaključku* rada Simović koristi metodu generalizacije i metodu sinteze, daje završne napomene i sumira najznačajnije rezultate sagledavanja kontakta ruske i francuske kulture i radnje koja je uslovljena vremenom i prostorom koji su neodvojivi elementi narativnih struktura ova dva romana.

Zaključak Komisije:

Magistarski rad Ilone Simović (br. indeksa 1/19) zadovoljava sve uslove propisane Statutom Univerziteta Crne Gore, te Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da prihvati ovaj Izvještaj i kandidatkinji odobri javnu odbranu magistarskog rada pod nazivom „Kontakti i konflikti različitih kultura u romanima Gajta Gazdanova *Noćni putevi i Buđenje*”.

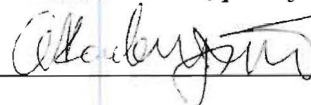
Komisija:

Prof. dr Tatjana Jovović, mentorka

Prof. dr Neda Andrić, predsjednica

Doc. dr Goran Radonjić, član

U Nikšiću, 9. 12. 2021.